

Aan : NBA-bestuur
Van : LOA-bestuur
Betreft : Reactie LOA op CTA Voorlopige Bevindingen
Datum : 10 oktober 2019

Het LOA-bestuur wenst graag haar inbreng op de NBA-reactie op het CTA-rapport Voorlopige Bevindingen aan het NBA-bestuur mee te geven.

In grote lijnen is het LOA-bestuur tevreden over de rapportage door de CTA. Het rapport benoemt de belangrijke rol die accountants vervullen en poneert oplossingsrichtingen die een beter functionerende accountantssector mogelijk maken.

LOA vraagt specifiek aandacht voor de volgende punten.

NB, in deze notitie volgen we de nummering van pagina's 4 t/m 9 uit het CTA-rapport; de samenvatting.

- Punt 3 'oplossen neerwaartse spiraal'; de CTA noemt hier in de laatste zin "structurele gebreken", maar benoemt deze niet in het rapport. LOA is benieuwd of de CTA deze concreet kan aangeven.
- Punt 5 'controle niet-financiële informatie'; wij zijn voorstander om deze controle voor te blijven behouden aan accountants. Accountants zijn specialisten in verifiëren en controleren. Waar zij op onderdelen specifieke kennis missen kan dat worden ingeleend, hetgeen momenteel gebeurt met bijvoorbeeld actuarissen, IT-deskundigen en taxateurs. Andersom is minder goed mogelijk; voor personen met specifieke kennis maar zonder controle-kennis is inlezen van controle-kennis een minder voor de hand liggende oplossing.
- Punt 7 'verantwoordelijkheid interne beheersing'; wij ondersteunen het voorstel van een in control statement. Dit is wat ons betreft ook van toepassing in het niet-OOB segment. Uiteraard vereist e.e.a. nadere uitwerking.
- Punt 8 'communicatie accountant – RvC – aandeelhouders'; Meer transparantie wordt door het LOA-bestuur ondersteund. Praktische en eventueel juridische problemen hierbij moeten nader worden uitgezocht.
- Punt 17 'indicatoren voor kwaliteit'; wij ondersteunen van harte het pleidooi van de CTA om indicatoren voor kwaliteit representatief, gestandaardiseerd en transparant beschikbaar te maken. Het LOA-bestuur wijst er wel op dat de gradatie in niveau 1 van kwaliteit (de uitkomst van het controleproces en de compliance-kwaliteit – zoals beschreven door CTA bij punt 12) méér mag zijn dan 'onvoldoende' versus 'voldoende' zoals momenteel gebruikelijk is. Wij verwachten dat meer gradatie in het oordeel van de toezichthouder een middel kan zijn om kwaliteit te waarderen.
- Punt 18; LOA ondersteunt het pleidooi voor meer onderzoek naar de kwaliteit van de Nederlandse accountancysector.
- Punt 22 'rol Raad van Bestuur'; wij begrijpen dat de Stuurgroep Publiek Belang op dit punt om verduidelijking bij de CTA gaat vragen voor welke accountantsorganisaties er onduidelijkheid is over de interne organisatie. Deze informatievraag ondersteunen wij.
- Punt 24 'kwaliteit dominant criterium voor vaststelling beloning'; het LOA-bestuur ondersteunt dit punt. Het wegnemen van de schijn van persoonlijke belangen (winstdeling op basis van persoonlijke commerciële resultaten) kan in de perceptie van het publiek een groot verschil maken. Overigens hebben de meeste kantoren, voor zover LOA dat kan overzien, beloning al gekoppeld aan kwaliteitscriteria.
- Punt 28 'toewijzing controlecliënt aan accountantsorganisatie'; Dit is een actueel punt gezien de moeilijkheden die diverse bedrijven momenteel ondervinden om een accountant te vinden. Redenen als integriteit van de cliënt en capaciteit van een kantoor

zijn valide argumenten om een cliënt niet te accepteren. Bij verplichte aanwijzing dient een bepaalde vorm van inperking van de aansprakelijkheid van de accountant meegenomen te worden.

- Punt 30 'wettelijke eisen differentiëren'; wij begrijpen dat de NBA bij de CTA zal navragen wat hier precies bedoeld wordt.
- Punt 32 'controle door accountantsorganisatie uit EU'; wij ondersteunen dit pleidooi voor nader onderzoek.
- Punt 33 'aantrekkelijkheid beroep'; het LOA-bestuur onderschrijft dit punt ten volle.
- Punten 34 en 36 inzake toezicht; wij begrijpen de constatering in punt 34 en het pleidooi voor één toezichthouder in punt 36 volledig. Het LOA-bestuur adviseert het NBA-bestuur om in de follow-up op dit punt te proberen op één lijn te komen met de SRA. Argumenten moeten daarbij uitsluitend gebaseerd zijn op het publiek belang en de perceptie in het maatschappelijk verkeer. Andere belangen zouden geen rol mogen spelen.

Tevens adviseren wij om de discussies rondom dit CTA rapport te gebruiken om nog eens met open en kritische blik naar de taken van de NBA als beroepsorganisatie te kijken. Mede gezien de door het NBA-bestuur ingezette transitie naar de NBA 3.0 organisatie is het nu het juiste moment om taken en rollen als standard setting, toezicht houden en belangenbehartiging te bekijken en eventueel te heroverwegen.

- Punt 37 'inrichting kwaliteitsbeheersingssysteem centraal onderdeel van het toezicht'; wij ondersteunen dit voorstel maar wijzen er op dat het belangrijk om daarvoor dan ook duidelijke en toetsbare normen voor op te stellen.
- Punt 38 'constructieve dialoog'; een dergelijke dialoog is van groot belang. Van alle betrokken partijen verwachten wij een open en constructieve houding, zonder frustraties uit het verleden.
- Punt 39 'bevindingen toezichthouder t.a.v. de externe accountant'; hier ziet het LOA-bestuur graag enige verduidelijking. Bedoelt de CTA hier de extern accountant en niet de accountantsorganisatie? Indien de extern accountant wordt bedoeld, hoe wordt dan willekeur voorkomen? Immers slechts een klein deel van de extern accountants zal periodiek worden getoetst. Indien de accountantsorganisatie wordt bedoeld verwijzen wij naar onze opmerking bij punt 17 met insteek meer gradatie aan te brengen in het oordeel van de toezichthouder dan alleen voldoende / onvoldoende.

Tevens vraagt het LOA-bestuur nog aandacht voor het thema 'veiligheid van de accountant'. Uiteraard is het LOA-bestuur van mening dat de accountant zijn/haar werk conform de standaarden en wet- & regelgeving moet uitvoeren. Wij constateren dat de CTA in haar rapportage de focus daarop legt, alsmede op de randvoorwaarden als cultuur e.d.

LOA mist in dit geheel de rol van het tuchtrecht in deze en het effect van de huidige invulling van het tuchtrecht. Dit lijkt ons zeker van groot belang voor een toekomstbestendige accountantssector.

Vanuit de openbaar accountants komen geluiden dat het tuchtrecht benauwend en verlammend werkt, hetgeen dus net als de binnen een kantoor aanwezige cultuur, van invloed zou kunnen zijn op de uitvoering van de taken van een individuele accountant. Wij zouden het een gemiste kans vinden wanneer de CTA de effectiviteit van de huidige inrichting van het tuchtrecht en de effecten daarvan op het functioneren van de openbaar accountant niet in haar onderzoek zou betrekken.

Een aantal overwegingen zouden wij hierbij willen meegeven:

1. Een accountant ondertekent een controleverklaring als natuurlijk persoon, terwijl conform de WTA de accountantsorganisatie de vergunning heeft om wettelijke controleopdrachten uit te voeren. Dit is een discrepantie die, mede zeker ook vanwege de termijn van maar liefst 10 jaar om tuchtrechtelijk stappen te ondernemen, tot de situatie kan leiden dat een accountant tuchtrechtelijk wordt aangesproken terwijl de accountantsorganisatie niet meer bestaat. Daarnaast is het zo, dat op het moment dat een organisatie negatief in het nieuws komt (op financieel vlak), pers e.d. direct zal nagaan welke accountant de controleverklaring heeft ondertekend. Dat leidt tot de onwenselijke situatie dat die accountant als persoon bij voorbaat in de pers of door het publiek wordt veroordeeld of een stempel opgedrukt krijgt. Dat leidt en heeft geleid tot reputatieschade en persoonlijk leed bij personen. De LOA staat voor kwaliteit, maar ook voor het behar-

tigen van belangen van haar leden en dit is daarbij naar onze mening een belangrijk aspect. Wij pleiten er om die reden voor dat de CTA onderzoekt in hoeverre het bijvoorbeeld mogelijk is om ondertekening van controleverklaringen met de kantoor naam te laten plaatsvinden;

2. Een voornaam aspect binnen het (tucht)recht is de toegankelijkheid ervan. Op dit moment kost het € 70 om een tuchtklacht aanhangig te maken. Wij vernemen van openbaar accountants dat het voor komt dat (onder meer) cliënten, vanwege dit zeer geringe bedrag, eenvoudig met een tuchtzaak dreigen. Dat heeft direct effect op de uitoefening van de taak van die betreffende accountant. Wij pleiten ervoor dat de CTA dit aspect betreft in haar onderzoek en de vergelijking maakt met de wijze waarop tuchtrecht in andere beroepsgroepen en in andere landen is ingericht.

Tot een nadere toelichting is het LOA-bestuur uiteraard altijd bereid.